

Informe núm. 05/2014 de l'esborrany de Projecte de decret, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears.

FETS.

La Conselleria d'educació, Cultura i Universitats, va presentar el passat dia 30 d'abril de 2014 al Consell Escolar de les Illes Balears (CEIB), l'esborrany de Projecte de decret, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears, i va sol·licitar-ne l'informe preceptiu.

El dia 30 d'abril de 2014, la secretaria del CEIB va rebre l'avantprojecte d'ordre en format electrònic i el va remetre el projecte d'ordre als Consellers i les Conselleres per al seu coneixement i estudi, i s'obrí un termini per a la presentació d'aportacions que s'acabà dia 19 de maig de 2014, d'acord amb l'article 38 del Reglament del CEIB.

A la reunió de la comissió permanent del CEIB de dia 12 de maig de 2014, es va acordar nomenar ponent al conseller del CEIB, el Sr. Jordi Llabrés Palmer i el president informà de assignació de l'estudi del projecte a la Comissió Permanent.

Dins el termini establert van presentar aportacions al projecte d'ordre, el Sr. Cristòfol Vidal, del CE de Mallorca, la Sra. Maria Alarcón, de FETE-UGT, FEUSO, el Sr. Martí X. Mach, de la UIB, els consellers de COAPA i els consellers de l'STEI-i.

En la reunió de la Comissió Permanent del CEIB de dia 22 de maig de 2014, es va estudiar el Projecte d'Ordre, s'analitzaren les aportacions rebudes i es va obrir un torn d'intervencions i de debat. Finalment, es va aprovar l'informe 5/2014 per 5 vots a favor, 1 en contra i zero abstencions.

1- ANTECEDENTS

La Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa (BOE núm. 295, de 10 de desembre), modifica l'article 6 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, per definir el currículum com la regulació dels elements que determinen els processos d'ensenyament i aprenentatge per a cada un dels ensenyaments. El currículum ha d'estar integrat pels objectius de cada ensenyament i etapa educativa; les competències o capacitats per aplicar de manera integrada els continguts propis de cada ensenyament i etapa educativa, amb la finalitat d'aconseguir la realització adequada d'activitats i la resolució eficaç de problemes complexos; els continguts, o conjunts de coneixements, habilitats, destreses i actituds que contribueixen a l'assoliment dels objectius de cada ensenyament i etapa educativa i a l'adquisició de competències; la metodologia didàctica, que comprèn tant la descripció de les pràctiques docents com

l'organització del treball dels docents; els estàndards i els resultats d'aprenentatge avaluable, i els criteris d'avaluació del grau d'adquisició de les competències i de l'assoliment dels objectius de cada ensenyament i etapa educativa. Els continguts s'ordenen en assignatures, que es classifiquen en matèries, àmbits, àrees i mòduls en funció dels ensenyaments, les etapes educatives o els programes en què participin els alumnes.

Segons el nou article 6 bis de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, introduït per la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, correspon al Govern de l'Estat, entre d'altres, el disseny del currículum bàsic, en relació amb els objectius, competències, continguts, criteris d'avaluació, estàndards i resultats d'aprenentatge avaluable, que garanteixin el caràcter oficial i la validesa en tot el territori nacional de les titulacions a què es refereix aquesta Llei orgànica.

La disposició final cinquena de la Llei orgànica 8 /2013, de 9 de desembre, estableix el calendari d'implantació. Les modificacions introduïdes en el currículum, l'organització, els objectius, la promoció i les avaluacions d'educació primària s'han d'implantar per als cursos primer, tercer i cinquè en el curs escolar 2014-2015, i per als cursos segon, quart i sisè en el curs escolar 2015-2016.

La Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears (BOIB núm. 32, d'1 de març), estableix en l'article 36.2 que correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència de desplegament legislatiu i d'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats.

Mitjançant el Reial decret 1876/1997, de 12 de desembre, sobre el traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèria d'ensenyament no universitari (BOE núm. 14, de 16 de gener), i d'acord amb la disposició final quarta de la Llei orgànica 8/2013, de 8 de desembre, i l'apartat 1 b de l'article 3 del Reial decret 126/2014, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'educació primària (BOE núm. 52, d'1 de març), correspon al Govern de les Illes Balears dictar, en l'àmbit de les seves competències, les disposicions que siguin necessàries per establir el currículum de l'educació primària.

La Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística (BOIB núm. 15, de 20 de maig), i el Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en els centres docents no universitaris de les Illes Balears (BOIB núm. 89, de 17 de juliol), en concordança amb el que s'estableix en els articles 4 i 35 de la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, reconeixen la llengua catalana com a pròpia de les Illes Balears i, com a tal, llengua vehicular en l'àmbit de l'ensenyament i oficial en tots els nivells educatius; també s'estableix que les modalitats insulars de la llengua catalana han de ser objecte d'estudi i protecció, sense perjudici de la unitat de la llengua.

El Decret 15/2013, de 19 d'abril, pel qual es regula el tractament integrat de les llengües als centres docents no universitaris de les Illes Balears (BOIB núm. 53, de 20 d'abril), i el Decret Llei 5/2013, de 6 de setembre, pel qual s'adopten determinades mesures urgents en relació amb la implantació, per al curs 2013-2014, del sistema de tractament integrat de les llengües als centres docents no universitaris de les Illes Balears (BOIB núm. 124, de 7 de setembre), tenen com a finalitat aconseguir que els alumnes de les Illes Balears adquireixin el domini de les dues llengües oficials i les competències adequades en la llengua estrangera del projecte educatiu del centre.

Aquest Decret regula el currículum de l'educació primària, una etapa especialment important, perquè inicia la formació bàsica i estableix les bases del desenvolupament acadèmic i personal dels alumnes, que es completarà en l'educació secundària obligatòria.

L'aprenentatge per competències afavoreix els propis processos d'aprenentatge i la motivació per aprendre, a causa de la forta interrelació entre els components: el coneixement de base conceptual no s'aprèn al marge del seu ús, del "saber fer"; tampoc s'adquireix un coneixement procedimental en absència d'un coneixement de base conceptual que permeti donar sentit a l'acció que es du a terme.

En l'educació primària s'adquireixen, a més, els instruments necessaris per assolir l'autonomia i la responsabilitat en la pròpia formació; per adquirir l'esperit crític, la participació i el compromís individual i col·lectiu amb l'entorn; per compartir el propi bagatge cultural, històric i lingüístic, i per aconseguir la salut i el benestar personals.

El procés d'ensenyament i d'aprenentatge en les diferents àrees, lògicament, està condicionat per l'edat i les característiques de cada un dels alumnes, però ha d'atendre especialment els aprenentatges imprescindibles per continuar construint en les etapes següents. Les habilitats, les capacitats, les destreses, les actituds i els continguts que assoleixin, fins i tot partint de l'entorn més proper, no seran complets, per tant, si no s'insereixen en el seu context, sobretot en el cas de les àrees humanístiques i socials. Les idees sobre els entorns naturals, socials i culturals de la nostra comunitat, de l'Estat espanyol i d'Europa, com a contextos principals, han d'estar presents en totes les àrees. El reconeixement i l'estima de les característiques, la cultura i la llengua de la nostra comunitat, des del respecte, el reconeixement i l'interès per les característiques, la cultura i les llengües d'altres indrets, són pilars culturals l'assumpció dels quals és el principal instrument d'integració social i d'adquisició de valors compartits.

El rol del docent és fonamental, ja que ha de ser capaç de dissenyar tasques o situacions d'aprenentatge que possibilitin la resolució de problemes i l'aplicació dels coneixements apresos. És fonamental una acció tutorial adequada, que atengui les característiques personals i del grup.

La configuració del currículum ha de desenvolupar-se amb prou flexibilitat perquè els centres, en l'ús de la seva autonomia, puguin adaptar-se a les diferències individuals i al seu entorn socioeconòmic i cultural per mitjà del projecte educatiu, de manera que tots els alumnes puguin arribar al grau de formació que les seves condicions els permetin.

La revisió curricular que implica aquest Decret pretén tenir en compte les noves necessitats d'aprenentatge, que han de proporcionar un coneixement sòlid dels continguts que garanteixi l'efectivitat en l'adquisició de les competències. Les claus d'aquest procés de canvi curricular són afavorir una visió interdisciplinària i, de manera especial, possibilitar més autonomia a la funció docent, de manera que permeti satisfer les exigències d'una personalització més gran de l'educació, tenint en compte el principi d'especialització dels professors.

A l'educació primària, les assignatures s'agrupen en tres blocs: assignatures troncal, assignatures específiques i assignatures de lliure configuració autonòmica. En el bloc d'assignatures troncal, es garanteixen els coneixements i les competències essencials que permetin adquirir una formació sòlida i continuar amb aprofitament les etapes posteriors en les assignatures que han de ser comunes a tots els alumnes. El bloc d'assignatures específiques permet una autonomia més gran a l'hora de fixar l'oferta, els horaris i els continguts de les assignatures. El bloc d'assignatures de lliure configuració autonòmica suposa el nivell més gran d'autonomia, en què les administracions educatives i, si escau, els centres poden oferir assignatures de disseny propi, entre les quals es troben les ampliacions de les matèries troncal o específiques. Aquesta distribució no obeeix a la importància o caràcter instrumental o fonamental de les assignatures, sinó a la distribució de competències entre l'Estat i les comunitats autònomes, d'acord amb la Constitució espanyola.

Els reptes dels canvis tecnològics i socials als quals ens enfrontam fan que, en aquesta etapa de l'educació primària, sigui necessari disposar d'ancoratges sòlids en què fonamentar tota actuació posterior i disposar l'abundant informació que els alumnes han de gestionar, que els permetin i els estimulin a mantenir l'afany d'aprendre durant tota la vida. D'aquí la transcendència d'encoratjar l'interès per la lectura, el domini de l'escriptura i, en general, dels llenguatges essencials (lingüístic, matemàtic, tecnològic), incloent-hi el coneixement d'almenys una llengua estrangera, fonamental si tenim en compte el context europeu i la comunicació universalitzada del món en el qual vivim.

La nova organització de l'educació primària es desenvolupa en els articles 16-21 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, sobre organització de l'educació primària, modificats per la Llei orgànica 8 /2013, de 9 de desembre.

El currículum bàsic de les assignatures corresponents a l'educació primària s'ha dissenyat d'acord amb el que indiquen els articles esmentats de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, en un intent de simplificar-ne la regulació, que s'ha centrat en els elements curriculars indispensables.

2- CONTINGUT DE L'ESBORRANY DE PROJECTE D'ORDRE.

L'esborrany de Projecte de decret, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears consta de vint-i-cinc articles, quatre disposicions addicionals, una disposició derogatòria, tres disposicions finals i tres annexos.

3- CONSIDERACIONS I RECOMANACIONS GENERALS.

Tenint present el RD 126/2014, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'educació primària, així com també l'article 6 del present Decret on s'estableix que les competències del currículum són: competència en comunicació lingüística, competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia, competència digital, aprendre a aprendre, competències socials i cíviques sentit d'iniciativa i esperit emprenedor i, finalment, consciència i expressions culturals.

És necessari adaptar l'apartat Contribució de les àrees al desenvolupament de les competències de les àrees de ciències naturals, llengua anglesa i d'educació artística als esmentats decrets ja que les competències que s'anomenen són les que apareixen a l'article 9.3 del Decret 72/2008, de 27 de juny, el qual, apareix derogat en la seva totalitat en el present decret.

En el redactat de la disposició normativa que ens ocupa es fa menció contínuament a la inclusió educativa de les persones amb discapacitat com a genèric de l'atenció a la diversitat educativa. El decret oblida que a més de les adaptacions curriculars l'administració ha de comptar amb programes específics que permetin la possibilitat de continuar en el sistema educatiu als alumnes amb necessitats específiques d'aprenentatge.

Es considera que el currículum de llengua catalana s'hauria de comparar amb el de castellà, fent possible un procés integrat de l'aprenentatge de les dues llengües. S'ha d'evitar la repetició de continguts i la repetició dels mateixos defectes pel que fa a l'excés de continguts i gramaticalització del currículum.

4.- CONSIDERACIONS ESPECÍFIQUES SOBRE L'ARTICULAT

Al preàmbul

Pàg. 4, 3r paràgraf. "llenguatges essencials". Demanam que es considerin també llenguatges essencials el corporal, el musical, el plàstic... etc.

Article 4. Objectius

A l'article 4.2 afegir al final: "... esperit de superació i emprenedor".

Article 6. Competències

Afegir al currículum les competències de cura del propi cos, competència psicomotriu i la competència creativa i artística.

Article 8. Procés d'aprenentatge i atenció individualitzada

A l'article 8 del present decret, el qual fa referència al procés d'aprenentatge i atenció individualitzada, només s'esmenta la figura del mestre com a tutor, així com també la coordinació del grup de docents que intervenen en un mateix grup d'alumnes.

Si bé, en aquest article trobem un buit pel que fa a la coordinació entre els diferents cursos la qual es produïa anteriorment en els equips de cicles així com també en la Comissió de Coordinació Pedagògica formada per l'equip directiu i els coordinadors dels diferents cicles.

Per la qual cosa, des del CEM considerem oportú que aquest article inclogui la creació de nous cicles en els quals es produeixi la coordinació dels ensenyaments propis de cada cicle, l'organització d'activitats conjuntes tal com les sortides i la seva valoració, a més, de la realització de les sessions d'avaluació de forma conjunta.

A més, tenint present aquests canvis, també considerem important especificar els membres que formaran part de la Comissió de Coordinació Pedagògica la qual compleix una funció de nexa d'unió entre l'equip directiu i els diferents cicles, així com també entre els mateixos cicles.

Article 9. Estructura i organització

Es parla d'exempció a la llengua catalana. També s'ha de parlar d'exempció d'educació física, per alumnes amb discapacitats motrius. No només hi ha exempcions a llengua catalana.

Article 17. Atenció a la diversitat

A l'article 17.3 Afegir després de "específiques" "i especials"...

Article 18. Alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu

Afegir:

18.3. ha de dir “

La Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats ha d'escolaritzar els alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu que s'incorporen al sistema educatiu fent una distribució equilibrada **d'alumnes i recursos** entre els centres sostinguts amb fons públics de cada zona. “

A l'article 18.7 Com a recomanació general es recomana desenvolupar el més aviat possible la normativa que reguli la flexibilització del període de escolarització dels alumnes amb altes capacitats, ja que aquesta normativa és insuficient o no existeix.

Article 22. Programacions docents

L'Article 22.4 ha de dir: “La programació docent ha de comprendre, com a mínim en algun curs de l'etapa, la prevenció de la violència de gènere, de la violència terrorista i de qualsevol forma de violència, racisme o xenofòbia, inclòs l'estudi **de qualsevol crim contra la humanitat.** “

Article 23. Recursos

A l'article 23.3 Canviar:

“Els centres docents públics” per “Els centres docents **sostinguts amb fons públics**”

A l'article 23.4 fegir: J) **Dotació de materials relacionats amb les noves tecnologies (pissarres digitals, llibres digitals...)**

Disposició addicional quarta

En la disposició addicional quarta la qual fa referència al nombre màxim d'alumnes per aula, on diu “l'apartat 4 de l'article 21 d'aquest decret” hauria de dir “l'apartat 4 de l'article 23 d'aquest decret” ja que aquest és l'article corresponent al nombre màxim d'alumnes per aula.

Disposició derogatòria única

A seu apartat 2 ha de dir: “A partir de la implantació d'acord amb la disposició final primera, queda derogat l'articulat, **en allò**, que afecta l'educació primària del Decret 67/2008, de 6 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears, i la totalitat del Decret 72/2008, de 27 de juny, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears. “

Annex I.

Es considera tenir presents les següents aportacions que fa el conseller en representació de la UIB

1. A l'apartat “Competències bàsiques” de la “Introducció” es diu:
Els ciutadans es troben davant situacions que impliquen interpretar conceptes de caràcter quantitatiu, espacial, probabilitats, etc.
S'haurien d'afegir almanco els termes qualitatiu, lògic i estadístic, i suprimir etc, és a dir, concretar-ho més.
2. El concepte “processos matemàtics” que figura a la introducció es barreja en més

d'una ocasió amb les competències, quedant una redacció de difícil comprensió. Per exemple, al text de la pàgina 2:

En els processos matemàtics hi intervenen altres competències a més de la matemàtica: competència lingüística per llegir comprensivament, reflexionar, establir un pla de treball que es va revisant i modificant sempre que sigui necessari després de valorar l'error com element orientador, comprovar la solució, comunicació dels resultats, competència digital per tractar de manera adient la informació, competència social per mantenir una actitud oberta davant diferents solucions.

3. En lloc de parlar d'operacions de nombres només en termes d'algoritmes és més convenient fer-ho posant èmfasi en la comprensió del concepte d'operació. La confusió entre algoritme i operació és patent en diversos fragments de l'esborrany com, per exemple:

[pàgina 3] *Bloc 2. "Nombres", per adquirir algoritmes bàsics [...]*

[pàgina 3] *[...] prendre decisions per resoldre els problemes plantejats, aplicar els algoritmes bàsics [...]*

Sobre els algoritmes escrits s'hauria d'indicar a l'apartat d'orientacions metodològiques que "No s'ha d'abusar de l'aprenentatge i mecanització dels algoritmes escrits" ja que avui per avui són destreses de supervivència escolar. S'ha de potenciar molt més l'aprenentatge d'estratègies de càlcul mental, l'ús de la calculadora i el material manipulatiu com a comprensió de les operacions i les seves propietats, anant molt més enllà de l'aprenentatge mecànic dels algoritmes escrits. Són nombroses les experiències arreu del món que ho corroboren.

4. A l'apartat de "Continguts" de la "Introducció" es cometien una sèrie d'errades de caire conceptual com, per exemple:

Bloc 2. "Nombres", per adquirir algoritmes bàsics, coneixement de la formació de diferents tipus de nombres, especialment el sistema decimal, [...]

Bloc 4. "Geometria", per saber la situació i representació en el plànol i en l'espai, i les característiques de les figures planes, bidimensionals i tridimensionals.

Bloc 5. "Estadística i probabilitat", per interpretar i fer gràfics, taules, analitzar i extreure'n informacions, intuir.

5. A l'apartat de "Mètodes i propostes didàctiques" de les "Orientacions metodològiques" es confonen els paràgrafs d'informació sobre l'àrea de matemàtiques amb el que hauria de ser una vertadera eina metodològica.

6. Trobam que a l'apartat de "Recursos didàctics" de les "Orientacions metodològiques", la menció als materials manipulatius és molt pobra, ja que es fa menció a elements poc clars, com ara "litres", "cossos geomètrics". Es troba a faltar dins aquesta llista altres materials manipulatius ja citats en el currículum vigent: regletes, àbacs, blocs multi base, pentòminos, geoplans, mosaics, i molts d'altres ja existents i presents a les aules

d'educació primària. A més, s'hauria d'indicar que la manipulació de material quotidià i estructurat és fonamental: és la primera passa en el camí del concret a l'abstracte. El que genera l'activitat mental dels infants no és el material manipulable, sinó precisament l'acció que realitzen els infants sobre el material, és a dir, allò que faran a partir de la manipulació del material.

7. En aquest mateix apartat, la menció de les tecnologies de la informació i comunicació queda reduïda a la recerca d'informació. S'omet tota la potencialitat d'aquestes tecnologies com a font de manipulació virtual, investigació, molt aconsellables per aconseguir un ambient de resolució de problemes. Un exemple d'aquestes eines és el programari de geometria dinàmica, així com eines de càlcul senzilles com el full de càlcul o applets.

8. L'apartat "Participació de les famílies" a "Orientacions metodològiques" és buit de contingut pel fet que falta concreció de mesures i mitjans per dur endavant el que es proposa.

9. A l'apartat de "Avaluació" de les "Orientacions metodològiques", es confon l'avaluació amb les eines que permeten avaluar, i no es fa menció del caràcter formatiu que té l'avaluació. Així mateix, l'atenció a la diversitat es cita d'una manera poc significativa, de molt poca utilitat pràctica per als docents.

10. A l'apartat "Contribució de l'àrea al desenvolupament de les competències", es fa menció a les competències bàsiques del currículum vigent (el que ha de ser substituït), i no a les competències bàsiques que es proposen a l'esborrany del nou decret. A més, la redacció d'aquest apartat està extret de l'anterior currículum, eliminant-hi fragments. Per exemple: *A la competència en el coneixement i la interacció amb el món físic hi contribueix amb el desenvolupament de la concepció espacial [...]*

Al tractament de la informació i la competència digital hi contribueix en la mesura que proporciona destreses associades a l'ús dels nombres [...]

A la competència d'autonomia i iniciativa personal hi contribueixen tots els continguts associats amb la resolució de problemes: la comprensió de la situació [...]

11. Al llarg del document s'utilitza la paraula "competències" com a sinònim del terme competències bàsiques, el que no és correcte perquè des de fa temps està perfectament definit el que és una competència bàsica, i no totes les competències són bàsiques. Per exemple, "Contribució de l'àrea al desenvolupament de les competències", s'hauria d'afegir "bàsiques".

12. La fusió dels objectius del currículum vigent per a la redacció dels "Objectius específics" per a l'esborrany, deixa uns objectius poc comprensibles, o bé incomplets. Per

exemple, els objectius 7 i 8 del currículum vigent es fusionen en l'objectiu específic 8 de l'esborrany, quedant incomplet i incoherent.

[currículum vigent]

7. Conèixer l'existència d'algunes unitats i aparells de mesura tradicionals de les Illes Balears.

8. Reconèixer l'aportació de diferents cultures al món matemàtic: sistema de numeració romana, unitats i aparells de mesura, instruments de càlcul, etc.

[esborrany]

8. Conèixer l'existència d'algunes unitats i aparells de mesura tradicional a les Illes Balears i l'aportació de diferents cultures al món matemàtic.

13. A l'apartat de "Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable" hi trobam un nombre prou gran d'errades. Donada la importància del document, marc de referència per als docents, ens reafirmam en l'opinió que cal una revisió profunda. Només com a exemple, citam uns quants d'ells:

Del primer al tercer curs

Bloc 2. Nombres

Esborrany

Diu: Nombres enters.

Objecció

Ha de dir: Nombres naturals

Estratègies de càlcul mental

Iniciació a l'ús de la calculadora

No es reflecteixen en criteris d'avaluació

Estàndard d'aprenentatge: 5.1 S'inicia en l'ús de la calculadora

La redacció no permet avaluar aquest estàndard

No es fa menció en aquest cursos del nom i grafia dels nombres

És essencial a aquest nivell

Bloc 5. Estadística

Esborrany

Diu: Recollida i classificació de dades Quantificades

Objecció

Què vol dir "dades quantificades"?

Del quart al sisè curs

Bloc 4. Geometria

Esborrany

Objecció

Criteri d'avaluació: 1. Utilitzar les nocions geomètriques de paral·lelisme, perpendicularitat, simetria, geometria

perímetre i superfície per descriure [...]

S'ha de suprimir "geometria"

Bloc 5. Estadística i probabilitat

Esborrany

Objecció

Diu: Iniciació intuïtiva a les mesures de centralització: la mitjana aritmètica, la moda i el rang.

El rang és una mesura de dispersió, no de centralització.

14. A nivell general, volem destacar que al document hi trobam llistes d'elements que es deixen obertes amb punts suspensius. Creim que la utilització dels punts suspensius no és justificable, sobretot en casos d'enumeració de continguts, ja que la funció d'aquest document és la de marcar de manera clara i específica quins són els continguts que es consideren. Per exemple:

Bloc 2. Nombres. Continguts. Equivalències dins el sistema decimal unitats, desenes, centenes... Valor posicional de les xifres. [els punts suspensius estan al lloc d'unitats de miler i desenes de miler?]

Bloc 4. Geometria. Continguts. Identificació, comparació i classificació dels cossos geomètrics en objectes familiars (cubs, piràmides, cilindres...). [a quins altres cossos es refereixen els punts suspensius?]

Estàndards d'aprenentatge avaluables. 4.1. Identifica els cossos geomètrics i els seus elements: cares, vèrtexs... [els punts suspensius estan al lloc de "arestes"?)

15. "Les mesures tradicionals de les Illes Balears" és un contingut propi de la comunitat autònoma de les Illes Balears considerat en el currículum vigent. Aquest ha desaparegut dels continguts a l'esborrany, encara que figura com a objectiu específic (número 8). Aquest contingut s'hauria d'incorporar a l'apartat de "Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables".

16. També s'han detectat al llarg del document frases incoherents o de difícil comprensió, com:

S'hauria de treballar la deducció, la precisió, el rigor, la seguretat..., però també la inducció, estimació, aproximació, probabilitat i temptativa [...]

No entenem què es vol dir amb la *seguretat*, o amb *probabilitat i temptativa*. Un altre exemple és:

Les matemàtiques fomenten l'exploració, la classificació, l'anàlisi, les inferències, les argumentacions, l'extracció...; en definitiva, preparen els alumnes per al raonament lògic i contribueixen al seu desenvolupament cognitiu.

No estam d'acord que les matemàtiques en si mateixes no fomenten res, sinó que és el

procés educatiu entès correctament és qui contribueix l'adquisició d'aquestes actituds. Què es vol dir amb *l'extracció*? Es refereix potser a *l'abstracció*? D'altra banda, quin sentit té l'acabament del paràgraf per al *raonament lògic*?"

5. CONSIDERACIÓ FINAL.

El Consell Escolar de les Illes Balears, reunit en sessió plenària el dia 2 de juny de 2014, aprova aquest informe 5/2014 per 14 vots a favor, 8 vots en contra i 1 abstenció dels consellers presents en el moment de la votació, la qual cosa faig constar als efectes del que estableix l'article 6 de la Llei de consells escolars de les Illes Balears.

Palma, 2 de juny de 2014.

La Secretària

El President

Maria del Carmen Marino López

Jordi Llabrés i Palmer